

Valtuutettu Kaj-Johan Karlssonin ym. aloite veneiden lastauspaikoista

Kaupunginvaltuusto 25.04.2022 § 49

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi seuraavan aloitteen tiedoksi:

”Koko Paraisten saaristoalueella on kova tarve kunnollisille lastauspaikoille tai yleisille satamille tavaroiden ja tarvikkeiden toimittamiseksi saariin. Sekä paikallisen väestön että osa-aika-asukkaiden tarve tilapäisille lastaus-, varastointi- ja kiinnittymispaikoille kasvaa vuosi vuodelta.

Nämä lastauspaikat ovat elintärkeitä elinehtoja kaikentyypiselle yritystoiminnalle, minkä valvominen lienee mitä suurimmassa määrin kaupungin intressien mukaista. Kaupungin tulee olla aktiivisesti kehittämässä toimintaedellytyksiä, jotta paikkakuntalaiset ja osa-aika-asukkaat voivat elää ja oleskella saaristossa myös tulevaisuudessa.

Tällä hetkellä näistä toimintaedellytyksistä huolehtivat osin valtio vanhojen yhteysaluslaitureiden muodossa tai yksityiset elinkeinonharjoittajat sekä myös vapaaehtoisvoimat, kuten yhdistykset ja yhteisöt.

Suurena huolena on se, että kun valtion vanhat ja ”vaaralliset” laiturit poistetaan, se johtaa mittaviin logistisiin ongelmiin koko saaristossa. Myös näiden paikkojen liikennejärjestelyt ovat erittäin puutteellisia ja aiheuttavat usein välitöntä vaaraa kansalaisille, kun muun muassa pelastusajoneuvot eivät enää kesäaikaan pääse useisiin näistä satamista.

Allekirjoittaneet ehdottavat, että Paraisten kaupunki selvittää viipymättä saaristossamme sijaitsevat lastaus- ja kiinnittymispaikat. Selvityksessä tulee tarkastella paikkojen soveltuvuutta tarvikkeiden ja tavaroiden purkamiseen ja lastaamiseen. Selvitys tulee voida asettaa esille esimerkiksi kaupungin kotisivuille. Selvitystä tulee päivittää jatkuvasti tarvittavilla tiedoilla kaikkien niiden asianosaisten informoimiseksi, jotka asuvat ja toimivat saaristokaupungissamme.

Kaupungin tulee myös ottaa aktiivisempi rooli näiden olemassa olevien lastauspaikkojen parantamisessa ja olla osallisena niiden kunnossapidossa ja korjaamisessa taikka kokonaan uusien paikkojen rakentamisessa. Aktiivisempaa vuoropuhelua valtion omistamista lastauspaikoista tulee priorisoida suuremmassa määrin.”

Kaupunginhallitus 09.05.2022 § 135

Valmistelija

Hallintopäällikkö Hanna-Maria Grandell, puh. 050 473 9910
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Uuden päivitetyn ja kaupunginhallituksessa hyväksytyyn aloiteohjeistuksen mukaisesti kaupunginvaltuustossa tehdyt valtuustoaloitteet otetaan aina seuraavaan kaupunginhallitukseen ja määritellään niille vastuualmistelijat.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383

etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuutettu Kaj-Johan Karlssonin aloitteen koskien veneiden lastauspaikkoja teknisen yksikön yhdessä elinkeinopalvelujen kanssa valmisteltavaksi.

Vastuuvalmistelija on yhdyskuntainsinööri.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Yhdyskuntainsinööri, elinkeinopäällikkö

Kaupunginhallitus 03.10.2022 § 251
688/08.01.02/2022

Valmistelija

Yhdyskuntainsinööri Matias Jensén, puh. 044 358 5724
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Todettakoon aluksi, että Paraisten kaupungin omistamia tai käytössä olevia lastauspaikkoja tai yleisiä satamia on melko vähän. Tämä johtuu osittain siitä, että kaupunki ei omista juurikaan aivan rannalla sijaitsevia maa-alueita eikä varsinkaan ranta-alueita, joihin olisi hyvät tie- tai väyläyhteydet. Lisäksi lastaus- ja purkupaikkojen saavutettavuuteen ja infraan liittyvät tarpeet ovat muuttuneet isompien ja raskaampien tavarakuljetusten myötä. Myös kuljetusajoneuvot ja -alukset ovat entistä isompia ja raskaampia. Tämä on johtanut siihen, että vanhat yleiset lastaus- ja purkupaikat eivät enää palvele entiseen tapaan, koska niitä ei ole rakennettu isoja ja raskaita tavarakuljetuksia varten.

Mitä sitten tulee yleisiin henkilöliikennesatamiin, ne sijaitsevat useimmiten keskusta-alueilla muiden satamien ja laitureiden yhteydessä. Yleisiä henkilökuljetuksiin soveltuvia satamia ja laitureita on jonkin verran myös keskusta-alueiden ulkopuolella. Yhteistä näille on puute pysäköintipaikoista ja mahdollisuudesta järjestettyyn pysäköintiin. Toisin kuin järjestetyssä vene- ja autopaikkojen vuokraustoiminnassa, jossa asiakkaille on osoitettu pysäköintipaikat, pysäköinti näiden satamien ja laitureiden yhteydessä tapahtuu epäorganisoidusti esimerkiksi yleisillä teillä tai jopa yksityisillä maa-alueilla. Tämä puolestaan johtaa muihin ongelmiin, kuten esimerkiksi siihen, että tiet ovat niiden pääkäyttäjille ja pelastusviranomaisille vaikeasti saavutettavia.

Paraisten kaupungin omistamat tai käytössä olevat, jossain määrin tavarakuljetusten lastaus- ja purkukäyttöön soveltuvat satamat ja laiturit sijaitsevat jätevedenpuhdistamon luona Norrbyn kaupunginosassa, Granvikin rannassa, Nauvon eteläsatamassa, Kältingen lauttapaikalla (tiekunnan lossi Sandöhön), Vitteluddin laiturissa Näsbyssä sekä Iniön Norrbyn satamassa. Lisäksi kaupungilla on kunnossapitovastuu Houtskarın Hypeisten raskasponttonilaiturista, jota voidaan käyttää rajallisessa määrin henkilö- ja pientavarakuljetuksiin.

Norrbyn jätevedenpuhdistamon luona on kiinteä reunalaituri, joka soveltuu tavarakuljetuksiin. Kaupunki vuokraa sen yhteydestä vene- ja autopaikkoja. Laiturin käyttöä rajoittaa veden syvyys satamassa ja epävirallisella veneväylällä satamaan ja edelleen etelän suuntaan Suntain läpi.

Granvikin rannassa on kiinteä pistolaituri, jossa on venepaikkoja vakinaisille asukkaille, sekä lastaus- ja purkulaituri, joka sijaitsee valtion tiealueen ja yhteysaluslaiturin välittömässä yhteydessä. Alue ei sovellu suurempiin tavarakuljetuksiin, joista voi aiheutua häiriöitä tie- ja satama-alueen käytölle. Tavaroiden tilapäiseen varastointiin ei ole tilaa. Lisäksi pysäköintimahdollisuudet ovat rajalliset.

Nauvon eteläsatama soveltuu ainoastaan pienempiin tavara- ja henkilökuljetuksiin, koska sataman ja satamaan johtavan epävirallisen veneväylän veden syvyys on rajallinen, minkä lisäksi kuljetuksia rajoittaa Krogströmmenin silta. Sataman yhteydessä on yleinen pysäköintialue.

Käldingen lastaus- ja purkupaikka on Paraisten kaupungilla vuokralla vuoteen 2028 asti. Alue rajoittuu valtion tiealueeseen ja laituri on vuokrasopimuksen mukaan tarkoitettu pääasiassa muuhun kuin kaupalliseen käyttöön.

Näsbyn Vitteluddiin Paraisten kaupunki rakensi vuosina 2015–2016 uuden reunalaiturin vanhan puretun höyrylaivalaiturin tilalle. Sen lisäksi, että laituri toimii tavaroiden purku- ja lastauspaikkana, laiturin yhteydessä on septijätteen vastaanottopiste veneille, matkailuautoille ja matkailuvaunuille. Laituri toteutettiin valtionperintövaroilla ja paikallisen rahoituksen tuella. Laituri sijaitsee valtion tiealueen ja yksityisten maa-alueiden yhteydessä, joten mahdollisuudet materiaalin ja tavaroiden tilapäiseen varastointiin ovat rajalliset.

Iniön vierasvenesataman, yhteysaluslaturin ja polttoaineen myyntilaturin yhteydestä kaupunki omistaa satama-alueen, joka toimii jossain määrin lastaus- ja purkulaiturina tavara- ja henkilökuljetuksissa. Laituri rakennettiin osana vierasvenesatamaa.

Hyypeisissä kaupungilla on kunnossapitovastuu raskasponttonilaturista, joka hankittiin 90-luvun alussa palvelemaan kalataloutta. Laiturin omistaa valtio (ELY-keskus). Laituria voidaan käyttää hyvin rajallisessa määrin henkilökuljetuksiin sekä pienten tavaroiden lastaamiseen ja purkamiseen. Laituri sijaitsee valtion tiealueen yhteydessä ja siihen rajoittuvat maa- ja vesialueet ovat yksityisessä omistuksessa.

Näiden lisäksi voi olla pienempiä laitureita ja ranta-alueita, joita käytetään rajallisessa määrin tavaroiden purkamiseen ja lastaamiseen ilman, että meillä on tästä tietoa. Edellä selostetut satamat ja laiturit ovat sellaisia, joita jossain määrin voidaan käyttää ja käytetään tavaroiden lastaamiseen ja purkamiseen ja joista kaupungilla on kunnossapitovastuu. Lisäksi on valtion yhteysaluslaitureita ja mahdollisia muita valtion laitureita sekä mahdollisia yksityisiä laitureita ja satamia, joita käytetään jossain määrin tavaroiden purkamiseen ja lastaamiseen.

Useille kaupungin vanhoille yleisille satamille ja laitureille on yhteistä, että niiden käyttöikä alkaa olla päättymässä ja niiden kunto on huono. Korjausvelka kasvaa ja peruskorjausten tarve lisääntyy. Tavarakuljetuksiin soveltuvat laiturit ja satamat ovat yleensä vankkoja teräs- ja betonirakenteita, jotta ne kestävät raskaat tavarat, ajoneuvot ja alukset. Lähivuosina on suunniteltava ja toteutettava toimenpiteitä sekä varattava taloudellisia varoja, jotta nämä satamat voivat palvella turvallisesti ja toiminnallisesti tulevaisuudessa.

Kaupungin oman kuljetuksiin soveltuvan satamainfran korjaustarpeisiin vastaamisen ja kehittämisen lisäksi on tarpeen olla mukana kehittämässä

esimerkiksi valtion satamainfraa vuoropuhelussa valtion kanssa. Siitä miten, missä ja kenen toimesta satamainfraa ylläpidetään ja kehitetään, on jatkuvaa vuoropuhelua asianosaisten välillä ja päätösten on perustuttava tarpeisiin, taloudellisiin edellytyksiin ja priorisointeihin ja ne on tehtävä palvelutason perusteella.

Esimerkkinä voidaan mainita Vitteluddin laituri. Kaupunki oli yhdessä muiden paikallisten toimijoiden kanssa mukana vetämässä, rahoittamassa ja toteuttamassa hanketta. Vastaavia esimerkkejä löytyy myös muun muassa Kirjaisista, jossa purettava valtion laituri uusittiin yhdistysvoimin.

Kaupungin yleisistä lastauspaikoista voisi mahdollisesti olla tiedot kaupungin verkkosivuilla, jos sen voidaan katsoa parantavan saavutettavuutta ja palvelutasoa. Vaikka tiedot olisivatkin kaupungin verkkosivuilla, edelleen on kuitenkin suotavaa, että kaupunkiin otetaan yhteyttä mahdollisten suurempien tavarakuljetusten yhteydessä, jotta kaupunki on tietoinen lastauspaikan käytöstä ja voi osallistua järjestelyihin ja tiedottaa mahdollisista rajoituksista. Yksityisiä ja valtion satamia ja laitureita koskevien tietojen osalta on sataman tai laiturin haltijan asia päättää tiedottamistavasta ja -paikasta.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä teknisen yksikön selvityksen ja esittää valtuustolle aloitteen toteamista loppuun käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen: Aloitteen tekijä, yhdyskuntainsinööri, elinkeinopäällikkö, johtoryhmä
